

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Emanuil Gojdu	<i>Dr. S. S.</i>	Tendințe vădite spre un di-
Preotul român în lumina is-		namism spiritual
toriei	<i>Pr. Ion Goron.</i>	Cronică.
O nedreptate	<i>Pr. Teodor Toader.</i>	Circulare și comunicate oficiale.
Îndemnare către preoți.		Concursuri: Câmpeni II, Neagra-de-jos.

EMANUIL GOJDU

În ziua de 3 Februarie s'au împlinit 60 ani dela moartea marelui binefăcător al bisericii noastre, Emanuil Gojdu. Numele lui este scris cu litere de aur în istoria bisericii noastre, pentru că prin fundația întemeiată de dânsul și care îi poartă numele, a dat putință acestei biserici, în vremi de grele lupte și aspră sărăcie, să-și crească o pleiadă de frunțași, cari au făcut cinste neamului și au luptat cu tot sufletul lor pentru ideelele acestuia.

Gojdu s'a născut din părinți macedo-români, așezați ca negustori în Oradea-mare. După terminarea studiilor sale juridice, s'a așezat ca avocat în Budapesta. La 1861 a fost numit prefect al județului Caraș și membru în casa magnaților, la 1866 a fost ales deputat, iar în 1869 a fost numit jude la curia (curtea de cassație) din Budapesta. A fost căsătorit de două ori, întâi cu Anastasia Pometa, iar a doua oară cu Melania Dumcea, amândouă macedo-române din Budapesta.

Dumnezeu nu l-a dăruit cu copii din nici una din cele două căsătorii. De aceea la sfârșitul zilelor sale, în anul 1868, și-a făcut testament, în care toată averea sa și-a lăsat-o bisericii ortodoxe.

În cursul vieții sale, ca slujbaș al statului unguresc, avusese mulți dușmani între Români, cari îl considerau renegat și trădător de neam. Gojdu însă a muncit cinstit și fără nici o vorbă, a adunat și a chi-

vernisit cu înțelepciune și tuturor hulitorilor lui le-a răspuns prin testamentul său, pe care nimeni nu-l bănuise. Mare a fost surprinderea și și mai mare bucuria, când după moartea lui s'a aflat de gestul nobil al fericitului mecenat.

Prin acest testament, Em. Gojdu lasă toată averea sa bisericii ortodoxe române din fosta Ungarie, pentru ca să se dea ajutoare tinerilor români ortodocși din toate școalele superioare. Iar administrarea fundației acesteia, Gojdu a încredințat-o mitropoliei, în special unei reprezentanțe în frunte cu metropolitul și toți episcopii ortodocși din această mitropolie.

Fundațiunea s'a și inactivat îndată după 3 Februarie 1870. Averea ei se compunea din o casă în str. Regală din Budapesta, în valoare de 226.000 fl., o vilă la Rákos în preț de 30.000 fl., cinci pământuri în jurul Budapestei, în valoare de 25.000 fl., 54 acții dela Casa de păstrare din Pesta, în valoare de 143.100 fl. și 40 acțiuni dela moara „Concordia“ din Pesta, în valoare de 15.600 fl. În total deci cel dintâi inventar al fundației era de 439.007 fl. 55 cr., afară de suma de 100.600 fl. pe care fundația avea să o încaseze dela diferiți datorași ai lui Gojdu.

Atât văduva cât și rudeniile celei dintâi soții, au atacat testamentul. Prin bună învoială s'a făcut însă o împăcare, dându-se văduvei o despăgubire de 20.000 fl. precum

și o rentă anuală de 6000 fl. și dreptul de folosință a vilei până trăește, iar celorlalte rudenii o despăgubire de 20.000 fl.

În anul următor, 1871, s'a și început distribuirea burselor la 4 studenți 600 fl., în 1872 la 12 studenți 1550 fl., în 1873 la 33 studenți 4347 fl., în 1874 la 28 studenți 5530 fl., în 1875 la 33 stud. 4590 fl. și așa mai departe în fiecare an tot mai mult. Până la 1916 au beneficiat din această fundație 6000 de studenți români dela toate școalele din țară și străinătate. Delă 1916 nu s'a mai putut da nici un ajutor.

În anul 1880 s'a cumpărat și casa din str. Dob, în anul 1882 s'au vândut pământurile și vila dela Rákos cu 125.000 fl. și în 1884 s'a cumpărat casa din str. Holló, cari împreună cu cea din str. Regală făceau un complex unic cu trei fronturi către trei străzi. Pe acest teren s'au zidit apoi la 1898 cele 7 palate, cari împreună str. Dob cu str. Regală, iar în casa din str. Holló s'au instalat birourile și capela ortodoxă română.

La 1914, când a izbucnit războiul, averea fundației era de 7,338.598 cor. 40 fil. Cu intrarea României în război, întreagă averea a rămas izolată în Ungaria, și astăzi se duc mereu pertractări cu guvernul unguresc pentru soluționarea acestei cauze. Astăzi averea fundației este prețuită la circa 400 milioane Lei.

Em. Gojdu spune în testamentul său: „...să fie bine încredințată iubita mea soție, că pompa lumii acesteia nu o poate schimba judecata lumii, care asupra fiecărui om numai după moarte se pronunță fără rezerve“.

Cuprind un adevăr mare aceste cuvinte adevărate prin însăși faptele fericitului fondator.

Și față de dânsul se potrivesc mai bine ca față de ori cine, cuvintele apostolului Pavel: „Aduceți-vă aminte de mai marii voștri... și privind la săvârșirea vieții lor, să le urmați credința“.

Conferință despre Emanuil Gojdu.
Dl. profes. universitar *Dr. Ioan Lupaș*, în ziua de Duminecă, 16 Febr., ora 11 $\frac{1}{2}$ a. m., la Universitate, va ținea o conferință despre *Emanuil Gojdu*, în cadrele conferințelor Societății Femeilor ortodoxe.

CUVINTE CĂTRE PREOȚI

17. Preotul român în lumina istoriei.

„Să ne iubim unii pe alții, ca într'un gând să mărturisim!“

Sf. Liturghie.]

Deși suntem — după toate semnele — în pragul unei noi ere istorice, care reclamă oameni noi pentru vremuri nouă, cel mai curat izvor de inspirație pentru viitor ni-l îmbie rolul frumos pe care l-a îndeplinit preotul în trecutul plin de umilinți și de glorie, de jertfe și de frământări a neamului nostru.

Toți cercetătorii trecutului sunt de acord într'u a constata, că unitatea spirituală a acestui popor, care s'a păstrat peste veacuri sub stăpâniri diferite, între împrejurări diferite, dar toate neprielnice și din care a rezultat la plinirea vremii unitatea politică, — a fost opera bisericii românești și a modeștilor ei slujbași.

România, așa cum se prezintă ea azi și poporul român, cu aspirațiile lui, cu calitățile și defectele lui, este un *monument* ridicat în cinstea soldatului necunoscut, mort pe frontul de luptă *împotriva duhului lumii acesteia* și care se numește preotul român.

Căci Unirea n'a fost rezultatul unei învingeri cu arma, ci a fost biruința unui gând bun și curat, capabil de ori ce jertfă. Ea a fost *adaosul* promis de Mântuitorul, pe seama acelora, cari „caută mai întâiu împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui“.

Împrejurări externe au determinat mai ales pe Românii din provinciile supuse unor stăpâniri streine, ca să trăiască în teocrație. Modestele biserițe de lemn, așezate la margine de sat, la poală de codru, ca să nu jignească trufia nimănui, — au fost semnul văzut al unității naționale, mama bună și ocrotitoare, care îi aduna sub aripile ei întocmai cum își adună cloșca puișorii. Și dela altarul tuturor acestor biserițe de lemn, la fel pe întreg cuprinsul pământului românesc, s'a propovăduit cu aceeași credință, în același grai: „să ne iubim unii pe alții, ca într'un gând să mărturisim!“ Cea mai mare faptă morală a veacului, Unirea, a fost întruparea acestui gând, a acestei tainice dorințe închise cu sfințenie în adâncul sufletelor, și realizarea

ei a fost posibilă numai în urma aceluia adânc simțit sentiment de frăție, care a rezultat din așa de des auzitele și vecinic frumoasele, înduioșetoarele cuvinte: „să ne iubim unii pe alții!“

Din rândurile preoților, cari au servit la aceste altare modeste, au eșit cei mai de seamă cărturari ai neamului nostru. Dar majoritatea covârșitoare a lor erau oameni simpli, înțelepciunea lor era molitvelnicul, cunoștințele lor erau culese din cântările și rugăciunile cărților bisericești, din Evanghelii și din celelalte cărți ale Sf. Scripturi, mai ales Psaltirea.

Dar aveau acești preoți o virtute esențială, mântuitoare, pe care au știut să o inspire în acelaș grad și enoriașilor săi: *credința*. Din această credință a rezultat o concepție a vieții, care i-a pus la adăpost de toate viclesugurile ispititoare. Această concepțiune este formulată mai bine în cântările dela înmormântare: „nu avem aici cetate stătătoare“ și „toate sunt deșertăciune cele omenești“. În mod firesc aceste stihiri se întregeau apoi cu sentința Scripturii: „începutul înțelepciunii este frica lui Dumnezeu“, ca să culmineze într'o singură preocupare: *mântuirea sufletului*.

Această concepție de viață, adânc creștină, a înzestrat pe strămoșii noștri cu o inepuizabilă capacitate de rezistență la loviturile soartei, ori cât de amare ar fi fost acestea. Cum ar fi putut trece peste ei, fără de nici o urmă, o miie de ani de robie, dacă n'ar fi avut puternica cetate de rezistență a credinții? Dacă n'ar fi avut conștiința vie, clară, că peste destinele lumii acesteia stăpânește voința atotputernicului Dumnezeu, s'ar fi măcinat până la cel din urmă, sub sbiciul opresorului, ori, în cel mai bun caz, ar fi perit cu arma în mână în lupta de răzvrătire împotriva acestuia.

Dar robia nici odată nu creiază atmosfera prielnică pentru formarea unor caractere morale întregi. Robia este *minciună*, dat fiind faptul că toți suntem fiii aceluiași Tată, iar *minciuna este idolatrie*. Constrânși să trăiască un timp așa de îndelungat în această atmosferă mincinoasă, în mod fatal Românii au suferit o regretabilă defecțiune sufletească, care se simte mai ales în zilele noastre.

Ce viață sufletească a putut avea Românul din Principate, sub domnia mincinoasă, intrigantă și lacomă până la cruzime, a fanarioților? În ce măsură nu s'au contaminat și ei de lozinca mizerabilă a acestora: „După noi potopul!“ Cnutul rusesc nu i-a învățat sinceritate pe Basarabeni și perfidia austriacă n'a fost potrivită pentru desvoltarea simțului de dreptate a bucovineanului. Cât pentru noi, aceștia de dincoace de Carpați, aici a fost din belșug și minciună și lăcomie și perfidie și asuprire.

Din aceste elemente se compune bagajul sufletesc al generației actuale și stau la baza manifestațiunilor regretabile din viața noastră obștească.

Când eram politicește robi pe acest pământ al nostru, prin hărnicia brațelor noastre, priveam la România întregită și o nădăduiam, ca și Izrailitenii din robia egipteană, pământul făgăduinții.

Nu cumva ne-am închipuit că ea va fi o țară din povești, cu toate de-a gata, fără să mai fie vre-o trebuință de a ne sforța energiile și mintea?

Trecutul a avut o mare virtute. Cea mai esențială dintre virtuți: *Virtutea credinței*. A credinței în Dumnezeu și în realizarea dreptății. Această credință a fost grăuntele de muștar, din care a crescut acel frumos copac, care se numește România întregită.

Prin credință s'a realizat libertatea, luarea în stăpânire a pământului național, care este însași temelia desvoltării unui popor.

Ce frumos edificiu se poate ridica pe această temelie!

Datoria actualei generațiuni și a multor generațiuni ce vor urmă, este de a ridica acest edificiu, de a consolida această țară, pe care suntem datori să o iubim mult, fiindcă am suferit mult și am jertfit mult pentru ea.

Acest lucru se poate face tot *numai prin credința în Dumnezeu*. Numai sufletele credincioase pot înțelege tâlcul adânc a cuvintelor sf. Liturgii: „Să ne iubim unii pe alții, ca într'un gând să mărturisim“.

Pr. Ion Goron.

O nedreptate.

Pr. Teodor Toader din Călata, ne trimite următoarea plângere, în care ne arată nedreptatea ce i s'a făcut parohiei noastre:

„Șeful Reg. Agr. din Huedin, (unit), în ziua de 14 Ian. a. c., mi-a înmănat „un proces verbal“ cu data de 5 Ian. 1930, luat în comuna Zam-Sâncrai, prin care ne comunică executarea unei hotărâri luată de comisia agricolă de ocol din Huedin (compusă tot din uniți), de sub Nr. 132/1929, prin care s'a decis ca dela biserica ort. rom. din Călata să i se ia 7 jug. pământ, primit de mult prin reforma agrară, și din aceste 7 jug. 3 jug. să se distribuie ca despăgubire unui anumit Lovas István, ungar din Zam-Sâncrai, pentru terenul expropriat dela acesta înainte cu 7—8 ani și pe care teren s'a zidit biserica gr.-cat. de acolo; iar 4 jug. să distribuie unui anumit George Văsar, tot ca despăgubire pentru terenul expropriat dela acesta, pe care s'a zidit școala din comuna (unită) Ardeova.

Terenul din chestiune s'a predat bisericii ort. rom. din Călata, din moșia contelui George Bánffy, aflătoare în hotarul comunei Zam-Sâncrai, cu observarea tuturor normelor și în baza Art. 29, ordonanța Nr. 17575/1922, ca sesiune parohială, sesiune cantorală, sesiune bisericească și ca sesiune școlară, iar prin hotărârea de mai sus, parte ni s'a luat, parte ni s'a fărimitat, așa că pentru restul ce ne-a mai rămas, nu mai merită să umblăm cu plugul și cu coasa pe acele locuri și hotară.

Acest teren un șir de ani l-am folosit neconturbați de nimeni, l-am arat, gunoit, l-am sămănat cu semințe de trifoi, cari toate au costat muncă și cheltuială, iar acum ni s'a răpit în mod volnic și ilegal, fără nici o despăgubire pentru munca și cheltuielile efectuate.

Se poate admite ca biserica noastră mai săracă și cu credincioși mai mulți, să înzestreze biserica gr.-cat. din Zam-Sâncrai, care deși are numai câteva suflete (că preot n'a avut de când e lumea), dar în aceeași măsură s'a împărțit de favorurile legii ref. agrare, ca și biserica noastră de aici, de unde prea ușor putea să-și despăgubească pe cei dela cari a luat, pentru că pământul luat dela aceia tot ei i-a rămas.

Nici din punct de vedere național și nici din punct de vedere material, nu se poate admite ca un ungar să fie înzestrat cu pământ românesc în valoare de sute de mii Lei și de 3 ori mai mult ca cel expropriat dela el, a cărui valoare comisiunea de expropriere de atunci (nu cea de azi), l-a estimat la suma de 4000 Lei, și nu la despăgubire cu alt teren, în sarcina bisericii noastre!

Nu ne putem explica de unde provine atâta dragoste față de acest ungar, pe care on. Comisiune de ocol l-a înzestrat atât de bine în detrimentul și paguba bisericii noastre ort. rom. Nu știm în baza cărui articol din legea ref. agr. s'a adus hotărârea din chestiune, unică în felul ei?

Și nu putem da răspuns nici la a 2-a întrebare: Cum a venit on. Comisiune de ocol din Huedin, ca lui George Văsar să-i distribuie pământ în comuna Zam-Sâncrai și încă chiar din a bisericii ort. rom. din Călata, locuind el în Ardeova, în al 5-lea sat? Nu s'a mai aflat alt teren în hotarale celor 5 sate? De dragul cui s'a făcut această ilegalitate? — Cei chemați să răspundă!“

Indemnare către preoți.

Intr'un articol cu acest titlu, în foaia eparhială a Episcopiei Hotinului, preoților li se pun următoarele întrebări:

Ce fapte bune ai făcut până astăzi, pentru alții?... și întâi de toate pentru păstorii tăi?...

1. Câți rătăciți ai întors la dreapta credință, de când ești preot?
2. Câți săraci ai miluit?
3. La câți bolnavi ai dăruit ajutor și leacuri?
4. Câte văduve sărace ai sprijinit?
5. Câți orfani ai ajutat?
6. Câți păcătoși ai îndreptat?
7. Pe câți învrăjbiți ai împăcat?
8. Căror streini ai dat găzduire și călăuzire.
9. Câte nedreptăți ai înlăturat?
10. Cât ai îndreptat și ai ridicat credința și viața creștină de obște din parohia ta, de când ești preot?

Dacă n'ai săvârșit asemenea fapte, rușinează-te și te cutremură, că nu ești preot creștin, decât cu haina și cu numele!...

*	PAGINA	*
*	STUDENȚILOR ÎN TEOLOGIE	*
*		*

Tendințe vădite spre un dinamism spiritual.

Unul dintre filosofii cei mai reprezentativi ai timpurilor noastre, *Eucken*, remarcă faptul, că lucrul cel mai arzător al timpului nostru, este de a da o religie omenirii. Întrebarea pe care și-o pune spiritualistul german este următoarea: *mai putem noi fi creștini?* După meditații serioase ajunge la concluzia, că ar fi un păcat neiertat să nu fim creștini. Tendința lui *Eucken* nu este să ofere omenirii o religie nouă, ci să însufletească creștinismul în toată profunzimea sa și să producă o sguuire prin care să trezească lumea din toropeala spirituală.

Tendința aceasta de spiritualizare, plecând dela considerații de natură etică-religioasă, nu este încercarea izolată a unui spiritualist de talia lui *Eucken*, ci e supremul țel al celor mai iluștrii savanți și filosofi (*James, Bergson, Le Roy*).

Datorită străduințelor pe cari le depune sociologul român *D. Drăghicescu*, în domeniul realităților imediate, a apărut de curând la Paris opera intitulată „*La nouvelle cité de Dieu*“. Titlul acestei lucrări e împrumutat dela *Fer. Augustin*, întrucât evenimentele petrecute sub ochii lui *Augustin*, sunt analoage cu cele înregistrate de autorul susmenționatei opere.

Punctul de plecare al *Fer. Augustin* a fost cuprinderea și jefuirea Romei de către Goții lui *Alaric*. Mulți atribuiu căderea Romei repeziciunii cu care se răspândea religia creștină. *Augustin* frapat de această concepție, pledează în favorul creștinismului și arată că distrugerea Romei, precum și toate nenorocirile, sunt opera unei *Providențe*, pentru a corecta și nimici corupția umană. Această apologie a creștinismului o face în opera „*De civitate Dei*“.

Data fiind analogia dintre evenimentele văzute de *Fer. Augustin* și cele văzute de *D. Drăghicescu*, în lucrarea sa amintită, „*Noua cetate a lui Dumnezeu*“, intenționează să dovedească, că războiul mondial marchează sfârșitul unei epoci a omenirii și începutul unei alte lumi. Războiul mon-

dial — după *D. Drăghicescu* — este piatra de hotar între solidaritatea fixată între granițele unei națiuni și confraternitatea universală, concentrată într'un *supra-stat* — Societatea Națiunilor. — Aceasta va fi cetatea păcii, noua cetate a lui Dumnezeu, a cărei ideologie va fi un neocreștinism.

Aplaudăm cu bucurie acest deziderat, această prevestire vizionară, dar ne îndoim de-oamdată de ideologia acestei confraternități universale, întrucât trecutul grăește în alt sens. Conflictelor internaționale aplănate parțial, iar dezarmarea simplă slovă, lăsând libertate agresorilor din Ungaria să se înarneze, pretextând că alcătuiesc asociații sportive, etc... Avem convingerea că viitorul va rectifica procedeul utilizat și se va întrona curentul care e în față.

De remarcat este *conversiunea* postbelică a exponenților valorilor ideale, spre crearea unei atmosfere spirituale, pornind dinăuntru. Mentalitatea care se întronează acum, întrevede că edificiul trainic al unei națiuni e asigurat contra peirii, nu reformând circumstanțele materiale, ci înoinind și echilibrând pe omul spiritual.

Intrucât ne privește pe noi, pentru a inaugura o epocă unde valorile ideale-morale să prevaleze, e necesar să avem ca far călăuzitor credința strămoșească, îmbinată cu structura noastră etnică. Sbuciumul multor oameni iluștrii, este semnul unui curent care începe să se înstăpânească în cercurile intelectuale, cari odinioară ventilau alte concepții. La epoca noastră se aplică cuvântul celebru a lui *St. Remy*, care rezumă psihologia *conversiunii*: „Ea începe să adoare ceea ce a ars și să ardă ceea ce a adorat“. Abstrăgând dela faptul că suntem într'o epocă de prefacere, să tindem să înglobăm într'un curent finalist spiritele sceptice în materie de credință, rămase încă izolate, și atunci începutul atmosferei spirituale va urca panta pedestalului și sbuciumul lui *Eucken* va fi domolit.

Ion Bunea.

La LIBRĂRIA EPARHIALĂ din Cluj se află de vânzare ORNATE BISERICESTI (felon, patrafir, brâu, mânecuțe) în culori bordo și albastre, confecționate inesecepționabil, din stofă fină cu broderii aurite (spic de grâu și flori), cu prețul dela 6500—8500 Lei.

CRONICĂ

Predică în biserica catedrală din Cluj. Duminecă, în 16 Febr. c., va predica C. S. Pr. At. Popa, prof.

Logodna Principesei Ileana. A. S. R. Principesa Ileana, în ziua de 30 Ian. c., s'a logodit oficial cu contele Alexandru de Hochberg, descendentul unei vechi familii germane, fiul A. S. Serenisime principelui de Pless. Logodna s'a săvârșit în prezența Familiei regale, a prim-minist. și a membrilor casei civile și militare. În onoarea acestui eveniment, la palatul regal din Cotroceni, s'a oferit o cină și un prânz de gală, la care au participat membrii Inaltei Regențe, mai mulți ministrii români și plenipotențiarilor etc. Cununia va avea loc în cursul lunei Aprilie sau Maiu.

Noul profesor universitar de drept bisericesc. Dl. *Dr. Valeriu Moldovan* a fost numit profesor agregat la catedra de drept bisericesc dela facultatea juridică din Cluj. Prin această numire Clujul ortodox se întărește cu o nouă și aleasă personalitate. — Felicitările noastre.

Ortodoxia și Apusul este titlul interesantei conferințe ținute de către dl prof. *O. Bucevschi* dela Academia noastră teologică, în cadrul conferințelor organizate de către Societatea Femeilor ortodoxe filiala Cluj. Bazat pe o vastă informație, conferențiarul ne-a arătat felul în care este cunoscută și apreciată astăzi ortodoxia în Apus. Conferința a fost ascultată de un numeros public, iar conferențiarul viu aplaudat.

Pentru noua episcopie unită ce s'a proiectat să se înființeze în nordul Ardealului, mai bine de un an de zile se ceartă uniții din Sighet cu cei din Baia-mare. De când episcopatul unit se pare că s'a hotărât pentru Baia-mare, maramureșenii au pornit o luptă înverșunată, de a convinge pe cei în drept în favorul cererii lor. Lupta se va duce până la Papa dela Roma, ca ultimă instanță. Intre argumentele principale ale sighetenilor este și argumentul istoric al episcopiei dela Peri. Episcopia dela Peri a fost ortodoxă și ca atare poate servi ca argument pentru reînființarea unei epis-

copii tot ortodoxe, și nici decum unite-catolice. E interesantă apoi supralicitarea de donații a celor două orașe, fiecare uitând că edificiile pe care le oferă nu sunt numai ale uniților ci și a celorlalți români din acele părți. Suntem curioși să vedem ce vor oferi aceste două orașe când va deveni actuală înființarea episcopiei ortodoxe din Maramureș!

O nouă fundațiune. Bunii credincioși *Petru Obreja* și soția sa *Petra Florea* din Ibănești-sat, cu suma de 10.000 Lei au înființat o fundațiune cu numele lor, cu nobilul scop de a promova cultura, educația și sentimentul carității în rândurile tinerețului nostru de acolo. Laudă lor!

Uniunea clericului basarabean a ținut un congres în Chișinău, în care s'au adus următoarele hotărâri: 1. O comisiune se va prezenta dlui director ministerial în Basarabia, cerând ca ofițerii stării civile să nu agite lumea în contra clericului, îndemnându-i să îndeplinească și tainele cerute de biserica creștină ortodoxă. 2. Să se ceară Sf. Sinod ca să declare cununiile civile ca neblagoslovite de biserică, iar pe cei ce vor trăi fără cununie religioasă, să-i îndepărteze din biserică. 3. Să se ceară schimbarea Constituției, introducându-se obligativitatea cununii religioase și a botezului. 4. Să se adreseze rugămintea către întregul cler, ca să întreție legături sufletești cu păstoriții, lăsând la o parte interesele materiale. 5. Uniunea clericilor ortodocși din Basarabia să se adreseze justiției, pentru a i se înapoia toate averile luate și date în administrația eforiei, pe care Uniunea nu o recunoaște.

Ce se câștigă pe urma patimei jocului de noroc. Intr'o lună și jumătate numai, cât au durat jocurile de noroc în Casino-ul dela Sinaia, caniota a produs suma de 13 milioane Lei (percepându-se 10 la sută din mizele câștigătoare de 130 mil. Lei), iar cota Eforiei a fost de 8 milioane 450.000 Lei (40 la sută în numerar și restul în investițiuni). Eforia a mai luat și 1 mil. 500.000 Lei din cele 2 mil. pe cari le-a încasat Ministerul sănătății din caniota Casinoului. — Toate acestea se întâmplă cu autorizația legală a statului nostru român.

	PARTEA OFICIALĂ	

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 1010—1930.

Comunicat oficial.

Ministerul Instrucției și Cultelor, cu adresa Nr. 8630 din 31 Ian. 1930, ne înconștințează, că francarea corespondenței oficiale s'a amânat până la 1 Aprilie 1930, iar noile dispoziții se vor comunica la timp.

Intrucât corespondențele oficiale totuși nu vor fi primite nefrancate, oficiile protopopești și parohiale vor solicita dela oficiile postale timbre oficioase contra chitanță în contul Ministerului Instrucțiunii și Cultelor.

Cluj, la 5 Faur 1930.

NICOLAE Episcop.

Nr. 852—1930.

IAVIZ

În conformitate cu dispozițiile statutelor fundației Gojdu, îndrumăm pe toți preoții noștri, ca în ziua de 23 Faur a. c., să servească în biserici *un parastas în memoria fericitului Emanuil Gojdu*, împreună cu o cuvântare potrivită despre binefacerile lui, îndemnând pe credincioși ca să le fie pildă în simțul de dărnicie și jertfă pentru binele obștesc.

Cluj, la 3 Faur 1930.

NICOLAE Episcop.

Nr. 645—1930.

CIRCULARĂ

către toate oficiile protopopești din eparhie.

Consiliul central bisericesc din București, intenționând să rezolve chestiunea salarizării cântăreților din Ardeal, ne cere date despre cei din eparhia noastră.

Ca urmare te invităm să înaintezi aici, *fără amânare, un tablou despre cântăreții bisericești* din comunele protopopiatului ce-l conduci, cu următoarele date:

1. Parohia. 2. Numele cântărețului. 3. Cvalificația. 4. Anii de serviciu cu ziua introducerii.

Cluj, la 31 Ianuarie 1930.

NICOLAE Episcop.

Nr. 692—1930.

Ordin circular

către toate oficiile protopopești și parohiale.

În cazurile concrete de azi sau din viitor, *de înstrăinare abuzivă și ilegală a pământurilor bisericești*, Consiliul central bisericesc, cu adresa sa Nr. 618, din 23 Ian. a. c., ne comunică spre știre următoarele:

„Cum în cursul vremii o parte din pământurile bisericești au suferit cutropiri, încălcări nedrepte sau înstrăinări nepermise de lege și trebuind a fi revendicate prin bună învoială sau prin justiție, pentruca instituțiunile bisericești să intre în proprietatea lor, este nevoie ca aceste cutropiri și încălcări să fie bine constatate. Pentru aceasta cu frățească dragoste Vă facem cunoscut că la cerere putem trimite Inginerul hotarnic al Consiliului central bisericesc, pe spesele celor ce-l cer să facă verificarea pământurilor așezămintelor bisericești cari sunt cutropite.“

Cluj, la 29 Ianuarie 1930.

Consiliul Eparhial.

Nr. 762—1930.

Ordin circular

către toate oficiile protopopești.

Agendele oficiilor protopopești au sporit și sporesc mereu din an în an, iar protopopii noștri întâmpină din ce în ce greutăți tot mai mari în împlinirea îndatoririlor multiple. Cu toate că legea prevede pe seama protopopilor ajutoare, secretari și funcționari, acest desiderat nu s'a realizat până acum și nu sunt semne să se realizeze curând.

De aceea am crezut de bine ca până la împlinirea celor prescrise de lege, să dăm tuturor protopopilor câte 1—2 absolvenți de teologie, cari de-oparte să le fie de ajutor în agendele oficioase, de altă parte să facă și ei practică.

P. O. D. Protopopi vor chibzui deci asupra acestei chestiuni și asupra modalităților de întreținere a acestor practicanți. Unde sunt școli sau internate, ar putea fi plasați și ca instructori cateheți sau ca pedagogi sau altă ocupație la oarecare instituție locală, unde ar avea locuință sau întreținere, sau o oarecare remunerație. Li

se va face o oarecare remunerație și din bugetul protopopiatului sau al parohiei centrale la care ar putea funcționa ca secretar sau conducător de cor sau în altă calitate.

Invităm deci pe P. O. D. protopopi să ne facă în această chestiune propuneri concrete, pentruca la sfârșitul anului școlar să putem face repartizarea absolvenților de teologie la diferitele oficii protopopești.

Cluj, la 3 Faur 1930.

NICOLAE Episcop.

Publicație de licitație.

Se dă în lucrare prin licitație publică, facerea din cărămidă a turnului bisericii și acoperirea bisericii din nou cu tinichea sură. Licitatia publică se va ținea în ziua de 27 Februarie 1930. Doritorii de a lua această lucrare, își vor înainta ofertă în scris către Consiliul parohial ort. rom. din *Mijlocenii-Bârgăului*. Cel ce va lua lucrarea, va depune o garanță de 6% din valoarea lucrărilor, în numerar sau garanție de bancă.

Devizul, planul și condițiunile speciale de licitație, se pot vedea la of. parohial.

Spese de deplasare nu se achită din partea bisericii.

Dat în ședința Consil. parohial ort. rom. din *Mijlocenii-Bârgăului*, la 19 Ian. 1930.

Augustin Pop,
paroh.

Andrei Cotu,
l. epitrop.

Văzut: *Grig. Pletosu*, protopop. (3) 1-1

Nr. 34/1930. (4) 1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa II-a *Câmpeni II.*, protopopiatul *Câmpeni*, se publică concurs pe termen de 30 zile dela prima publicare în „*Renașterea*“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat, conform pregătirii.
2. Venite stolare. La înmormântări taxele statorite de Consiliul parohial.
3. Jumătate din usufructul cimiterului.
4. Toți candidații vor da o declarație despre luarea la cunoștință și întocmai con-

firma a condițiunilor statorite în ședința Consiliului parohial.

Această declarație va fi scrisă în fața a doi martori la Oficiul Protopresbiteral.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererea însoțită de documentele reglementare, oficiului protopopesc și cu prealabilă încunoștințare se vor putea prezenta în parohie spre a cânta, cuvânta, eventual celebra și a face cunoștință cu poporul.

Reflectanții vor avea să producă act de încuviințare Arhierescă, pentru a putea candida, fără care act nu vor fi luați în candidare.

Câmpeni, la 19 Ianuarie 1930.

Oficiul protopresbit. în înțelegere cu Cons. paroh.

Sorin I. Furdui, protopop.

Nr. 33/1930.

(5) 1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. I. din *Neagra-de-jos*, protopopiatul *Câmpeni*, se publică concurs pe termen de 30 zile dela prima publicare în „*Renașterea*“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat, conform pregătirii.
2. Casă parohială cu supraedificate și grădină.
3. Dreptul de folosință asupra 8 jug. pământ arător, fânaț și pășune.
4. Venite stolare obișnuite.

Toți candidații vor avea să producă act de încuviințare Arhierescă, fără de care nu vor putea fi luați în candidare.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererea însoțită de documentele reglementare, oficiului protopopesc și cu prealabila încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a cânta, cuvânta, eventual celebra și pentru a face cunoștință cu poporul.

Din ședința Consiliului parohial al parohiei *Neagra-de-jos*, ținută la 26 Ian. 1930.

George Scrob,
adm. par.

Ioan Pașca,
notar.

Văzut: *Câmpeni*, la 29 Ian. 1930.

Sorin I. Furdui, protopop.